

Hallituksen esitys eduskunnalle työntekijöiden lähettämisestä annetun lain muuttamisesta

Johdanto

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää erityisesti jakelussa mainituilta tahoilta lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle lähetetyistä työntekijöistä annetun lain muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työntekijöiden lähettämisestä annettua lakia. Ehdotetuilla muutoksilla pantaisiin täytäntöön palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvaa työntekijöiden lähettämistä työhön toiseen jäsenvaltioon koskevan direktiivin muutosdirektiivi. Muutoksilla pyritään edistämään lähetettyjen työntekijöiden yhdenvertaista kohtelua työehdoissa kansallisten työntekijöiden kanssa sekä yritysten tasavertaista kilpailua. Esitettävät muutokset koskisivat lähetettyihin työntekijöihin sovellettavien palkkasäännöksiensä täsmentämistä ja majoitusolosuhteita koskevien vaatimusten soveltamista lähetettyihin työntekijöihin samoin kuin kansallisiin työntekijöihin yhdenvertaisen kohtelun edistämiseksi sekä työnantajan velvollisuutta korvata Suomen tavanomaisesta työpaikasta liikkumisesta aiheutuvat matka-, majoitus- ja ruokailukustannukset lähetetyille työntekijälle lähettämisen aikana.

Lähtöjäsenvaltiosta Suomeen lähettämisistä aiheutuviin matka- ja majoituskustannuksiin esitetään yleisen järjestyksen mukaista suojasäännöstä, jos lähetetty työntekijä ei saa suojaa lähtöjäsenvaltion lain, käytännön tai työ sopimuksessa sovitun perusteella taikka suoja alittaisi olennaisesti Suomessa kyseisen työn osalta tavanomaisena ja kohtuullisena pidettävän tason. Pitkäkestoiisiin eli vähintään 12 kuukautta kestäviin työskentelytilanteisiin esitetään säännöstä lähetettyyn työntekijään sovellettavista lisätyöehdoista. Lähettämisen ennakkoilmoitukseen esitetään tehtäväksi sisällöllisiä muutoksia ja tiedonantovelvollisuutta laajennettavaksi koskemaan kaikkia lähetettäviä työntekijöitä. Vuokratyössä esitetään käyttäjäyritykselle tiedonantovelvoitteen lisäämistä lähetetyn vuokratyöntekijän työntekopaikan vaihtumisesta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 30 päivänä heinäkuuta 2020. Työntekijöiden lähettämisen ilmoittamista koskevat säännösmuutokset tulisivat voimaan ilmoitusmenettelyn vaatimien teknisten muutosten valmistuttua 1 päivänä lokakuuta 2021. Lisäksi esitetään 12 kuukauden siirtymäaika lain soveltamisesta Suomeen lähetettyihin työntekijöihin, joiden lähettäminen perustuu ennen lain voimaantuloa tehtyyn palvelujen tarjontaa koskevaan sopimukseen.

Tausta

Lähetettyjen työntekijöiden työehdoista on säädetty erikseen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 96/71/EY palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen valtioon (lähetettyjen työntekijöiden direktiivi).

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/957 palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon annetun direktiivin 96/71/EY muuttamisesta, jäljempänä muutosdirektiivi, annettiin 28 päivänä kesäkuuta 2018. Direktiivi on pantava täytäntöön 30.7.2020.

Tavoitteet

Muutosdirektiivin tarkoituksena on edistää lähetettyjen työntekijöiden yhdenvertaista kohtelua työntekomaan kansallisten työntekijöiden kanssa ja yritysten tasapuolista kilpailuasemaa. Muutosdirektiivissä säädetään lähetettyihin työntekijöihin pakollisesti sovellettavista työntekomaan työehdoista lähettämisen kestäessä. Muutosdirektiivillä laajennetaan säännösten soveltamista rakennusalan lisäksi pakollisesti myös muihin sektoreihin lukuun ottamatta merenkulkua. Muutosdirektiivin keskeiset muutokset liittyvät lähetettyjen työntekijöiden yhdenvertaisen kohtelun edistämiseen työntekomaan työntekijöiden kanssa nimenomaan työehtojen määräytymisessä.

Vastausohjeet vastaanottajille

Pyydämme vastaukset tekemään alla olevan ryhmittelyn mukaisesti. Ehdotettavat lakimuutokset koskevat seuraavia asioita:

- 1) Lähetettyjen työntekijöiden yhdenvertaisen kohtelun edistäminen palkkauksessa ja työehdoissa
 - Vähimmäispalkan käsitteen muutos palkaksi (5 §)
 - Alihankinnassa ja yritysryhmän sisäisessä siirrossa mahdollisuus soveltaa ulkomaista yritystä sitovaa työehtosopimusta (5 §)
 - Majoitusolosuhteita koskeva vaatimus (6a §)
 - Työsuhteen lisäehdot pitkäaikaisessa lähettämisessä (4a §)
 - Kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä yritysten sisäisen siirron yhteydessä annetussa laissa tarkoitetut työntekijät (1a §)
- 2) Kustannusten korvausta koskevat ehdotukset, yleisen järjestyksen mukainen suojasäännös ja olettamasaännös

- Matka-, majoitus kustannukset alkuperämaasta Suomeen ja yleisen järjestyksen mukainen suojasäännös (5a §:n 1 momentti)
- Matka-, majoitus ja ruokailukustannusten korvaaminen Suomessa työskentelyn aikana
- Olettamasäännös epäselviin tilanteisiin maksetun erän luonteesta (palkkaa vaiko kustannusten korvaus)

3) Työsuojeluviranomaiselle tehtävät ilmoitukset

- Ilmoitus työntekijöiden lähettämisestä (7§)
- Ilmoitusmenettely lähettämisen keston pidentämisestä (7a§)

4) Voimaantulo, siirtymäaika

5) Muut huomiot

Oikeusministeriötä pyydetään erityisesti lausumaan ehdotuksen 5a §:n 1 momentista yleisen järjestykseen liittyvästä perusteesta edellyttää lähettävän yrityksen korvaamaan matka- ja majoituskustannukset, voimaantulosäännöksestä ja siirtymäajasta.

Lisäksi oikeusministeriötä pyydetään erityisesti lausumaan direktiivin 2018/957 3 artiklan seuraavasta vaatimuksesta:

Jos yhdellä virallisella kansallisella verkkosivustolla olevissa tiedoissa ei direktiivin 2014/67/EU 5 artiklan vastaisesti ilmoiteta, mitä työehtoja on sovellettava, tämä on otettava kansallista lainsäädäntöä ja/tai käytäntöä noudattaen huomioon määriteltäessä seuraamuksia tämän direktiivin nojalla annettujen kansallisten säännösten rikkomisesta siinä laajuudessa kuin direktiivin oikeasuhteisuuden varmistamiseksi on välttämätöntä.

Pyydämme näkemystä siitä, tuleeko tästä vaatimuksesta säätää tässä laissa vai voidaanko jo oikeudenkäyntiä siviiliasioita koskevan lainsäädännön perustella täyttää tämä vaatimus määritettäessä seuraamuksia lähetetyn työntekijän työnantajalle tämän lain mukaisten velvoitteiden rikkomisista. Puutteellisuudet työehtojen täyttämisessä ovat siviilioikeudellisia asioita, ellei kyse ole rikoslain 47 luvun mukaisista rikoksista. Kansallisten nettisivujen puutteellisuudet työehtomääräyksistä eivät oikeuta työnantajaa olla noudattamatta voimassa olevia työehtoja, mutta työnantajalle määrättäessä seuraamuksia tämä puute tulisi ottaa huomioon. Tätä vaatimusta ei käsitelty kolmikantaisessa työryhmässä. Direktiivin valmistelun aikana katsoimme alustavasti, että tämä vaatimus voitaisiin täyttää nykyllä lainsäädännöllä.

Liikenne- ja viestintäministeriötä pyydetään lausumaan erityisesti maantieliikenteen alan työn poissulkemisen ehdotetuista muutoksista (1 § 4 momentti) liittyen alan erityissääntelyyn ja EU:n liikennepakettiin.

Sosiaali- ja terveysministeriötä, Länsi-Suomen aluehallintovirastoa (tukipalvelut / tietojärjestelmät) ja Etelä-Suomen aluehallintovirastoa (tietoyksikkö) pyydetään lausumaan erityisesti ehdotuksen 7§ ja 7a §:n vaatimista muutoksista työsuojeluhallinnon tietojärjestelmiin ja esitettyyn muutosten voimaantuloaikaan.

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi. Ministeriöille tiedoksi, että antamanne lausunto viedään VAHVAAan tämän asian asiakirjoihin.

HUOM! Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään antamaan viimeistään 23.4.2020 lausuntopalvelu.fi kautta.

Valmistelijat

neuvotteleva virkamies Päivi Kantanen, puh.050 396 0194, paivi.kantanen@tem.fi

Liitteet:

[HE_luonnos_24.3.2020_RP_SE_lähetetyt.docx](#) - Regeringens proposition

propositionens huvudsakliga innehåll, Förslagen och deras konsekvenser, motivering för 5a §, lagförslag,

[HE_luonnos_24.3.2020_lausuntopyynto.fi.docx](#) - Työryhmän esitys hallituksen esitykseksi työntekijöiden lähettämisestä annetun lain muuttamisesta

Jakelu:

Akava ry
Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry
Elinkeinoelämän Keskusliitto EK
Eläketurvakeskus
Etelä-Suomen aluehallintovirasto/ Hallinto- ja kehittämispalvelut -
vastuualue/ Tietoyksikkö
Harmaan talouden selvitysyksikkö
Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry
KEHA-keskus
Kirkon työmarkkinalaitos
Kunnallinen työmarkkinalaitos KT
Kuntaliitto

Liikenne- ja viestintäministeriö
Länsi- ja Sisäsuomen aluehallintovirasto/ Työsuojelun vastuualue
/Tukipalvelut
Maahanmuuttovirasto
Metalliliitto ry
Oikeusministeriö
Oikeusrekisterikeskus
Palvelualojen ammattiliitto PAM ry
Patentti- ja rekisterihallitus
Rakennusliitto ry
Rakennusteollisuus RT ry
Sisäministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
STTK ry
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Suomen Yrittäjät
Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto STUL ry
Sähköliitto ry
Tapaturmavakuutuslaitosten liitto
Tasa-arvovaltuutetun toimisto
Teknologiateollisuus ry
Valtion työmarkkinalaitos
Valtiovarainministeriö
Vastuu Group Oy
Verohallinto
Ålands landskapsregering

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Neimala Antti
Työ- ja elinkeinoministeriö

Kantanen Päivi
Työ- ja elinkeinoministeriö